

# แนวทางการขับเคลื่อนซอฟต์พาวเวอร์ ด้านวัฒนธรรม ประเพณีไทย ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเทศกาลลอยกระทง Strategies for Promoting Thai Cultural Soft Power to Enhance in Tourism during the Loy Krathong Festival

เอมอร ศรีกงพาน<sup>1</sup>, ณัฐพงษ์ จตุรชาติสุคนธ์<sup>2</sup>, อภิชาติ ศิริบุญญากาล<sup>3</sup>,  
สมภพ จูโลห์<sup>4</sup> และ ก่อวิท พรหมจักร<sup>5</sup>

Emon Srikongphan<sup>1</sup>, Nuttapon Jaturachadsukol<sup>2</sup>, Apichat Siriboonyakarn<sup>3</sup>,  
Somphop Julo<sup>4</sup> and Kowit Promjak<sup>5</sup>

Received: 17 October 2025; Revised: 09 December 2025; Accepted: 10 December 2025

## บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนซอฟต์พาวเวอร์ ด้านวัฒนธรรม ประเพณีไทย ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเทศกาลลอยกระทง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและบทบาทของซอฟต์พาวเวอร์ด้านวัฒนธรรม ที่มีต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการ หนังสือ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงสื่อออนไลน์ต่าง ๆ วิธีการศึกษาใช้การวิเคราะห์เอกสารจากแหล่งข้อมูล ที่มีความน่าเชื่อถือโดยเน้นการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดด้านวัฒนธรรม ประเพณีไทย การท่องเที่ยวเทศกาลลอยกระทง กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งที่มา

ผลการศึกษาพบว่า การขับเคลื่อนซอฟต์พาวเวอร์ด้านวัฒนธรรมประเพณีไทย ผ่านเทศกาลลอยกระทงมีศักยภาพสูงในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ โดยประเพณีลอยกระทงสะท้อนถึงคุณค่าทางวัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิต และอัตลักษณ์ความเป็นไทยที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการรับรู้ของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมลอยกระทงเนื่องจากความสวยงามของพิธีกรรม แสง สี เสียง ความเป็นเอกลักษณ์ของกิจกรรม และบรรยากาศทางวัฒนธรรม รวมทั้งเห็นว่า เทศกาลลอยกระทงช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับการท่องเที่ยวไทยในระดับนานาชาติ และด้านการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคที่

<sup>1 2 3 4 5</sup> คณะกรรมการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา; The Senate Standing Committee on Religions, Morals, Ethics, Arts and Culture

Corresponding Author E-Mail: nuttapon2023@gmail.com

เกี่ยวข้อง พบว่า มีการสนับสนุนด้านงบประมาณ การประชาสัมพันธ์ และการจัดกิจกรรมในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดด้านการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน การต่อยอดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ และการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนซอฟต์แวร์อย่างเป็นระบบ

**คำสำคัญ:** ซอฟต์แวร์; วัฒนธรรมไทย; เทศกาลลอยกระทง; การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม; ประเพณีท้องถิ่น

### Abstract

This academic article, “Approaches to Promoting Soft Power in Thai Culture and Traditions to Promote Loy Krathong Tourism,” aims to explore the concept and role of cultural soft power in promoting tourism in Thailand. Data was collected from academic documents, books, textbooks, related research, and various online media. The study utilized document analysis from reliable sources, focusing on concepts related to Thai culture, traditions, and Loy Krathong tourism. The primary informants included representatives of government agencies and organizations involved in promoting tourism and culture. The study tools employed content analysis and data synthesis.

The study found that promoting soft power in Thai culture and traditions through the Loy Krathong Festival has high potential to promote tourism at both the local and national levels. The Loy Krathong tradition reflects cultural values, beliefs, ways of life, and Thai identity, attracting significant interest from both Thai and international tourists. Analysis of tourist perceptions revealed that most tourists were interested in participating in Loy Krathong activities due to the beauty of the rituals, lights, sounds, the uniqueness of the activities, and the cultural atmosphere. They also believed that the Loy Krathong Festival contributes to a positive image of Thai tourism internationally. Regarding the operations of government agencies and related sectors, some support was provided in terms of budget, public relations, and event organization. However, limitations were identified in the integration of interagency cooperation. Expanding creative activities and using digital media to systematically drive soft power.

**Keywords:** Soft Power; Thai Culture; Loy Krathong Festival; Cultural Tourism; Local Traditions

## บทนำ

ประเพณีลอยกระทง นับเป็นหนึ่งในมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนคุณค่าทางสังคม ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนไทยที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน ไม่เพียงแต่เป็นพิธีกรรมที่แสดงถึงความกตัญญูต่อสายน้ำและธรรมชาติเท่านั้น หากยังเป็นพื้นที่ทางสังคมที่เชื่อมโยงผู้คนในชุมชนให้เกิดความสามัคคี ความร่วมมือ และการถ่ายทอดอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น ในบริบทปัจจุบัน ประเพณีลอยกระทงยังถูกยกระดับให้มีบทบาทเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อน “ซอฟต์พาวเวอร์” ด้านวัฒนธรรมของไทย เพื่อสร้างคุณค่าเชิงเศรษฐกิจและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในระดับชาติและนานาชาติ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในเชิงพื้นที่ พบว่า การจัดกิจกรรมเทศกาลลอยกระทงในหลายพื้นที่ยังเผชิญกับปัญหาและข้อจำกัดหลายประการ เช่น การพัฒนาเนื้อหากิจกรรมที่ขาดความเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ท้องถิ่นอย่างแท้จริง (สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2566) การจัดงานที่มุ่งเน้นความบันเทิงเป็นหลักมากกว่าการสื่อสารคุณค่าทางวัฒนธรรม รวมถึงการกระจายรายได้ที่ยังไม่ทั่วถึงสู่ชุมชนในระดับฐานราก อีกทั้งบางพื้นที่ยังประสบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากขยะกระทง การจราจร และความแออัดของนักท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในขณะที่เดียวกัน บริบทโลกในปัจจุบันยังเต็มไปด้วยความท้าทายใหม่ ๆ ทั้งกระแสโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัล พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงการแข่งขันด้านซอฟต์พาวเวอร์ระหว่างประเทศ ทำให้การขับเคลื่อนประเพณีลอยกระทงในฐานะทุนวัฒนธรรม เพื่อการท่องเที่ยวจำเป็นต้องอาศัยแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ การบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และการบริหารจัดการเชิงนโยบายที่เป็นระบบมากยิ่งขึ้น

ในบริบทของกระแสโลกาภิวัตน์ และการแข่งขันเชิงวัฒนธรรมระหว่างประเทศ “ซอฟต์พาวเวอร์” (Soft Power) ได้กลายเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างภาพลักษณ์ ความน่าเชื่อถือ และอิทธิพลของประเทศในเวทีโลก ผ่านการใช้ทุนทางวัฒนธรรม ความคิดสร้างสรรค์ และอัตลักษณ์ของชาติเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทยในฐานะประเทศที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ได้ให้ความสำคัญกับการนำทุนทางวัฒนธรรมมาพัฒนาเป็นพลังซอฟต์พาวเวอร์ โดยเฉพาะในมิติของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการสร้างรายได้และกระจายประโยชน์สู่ชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ประเพณีลอยกระทงเป็นหนึ่งในทุนวัฒนธรรมที่สะท้อนคุณค่าทางสังคม ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนไทยที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน พิธีกรรมดังกล่าวไม่เพียงแสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ หากยังเป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่หล่อหลอมอัตลักษณ์ของชุมชน สร้างความสามัคคี และเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจากรุ่นสู่รุ่น ในปัจจุบัน ประเพณีลอยกระทงยังถูกนำมาพัฒนาเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเทศกาล (Festival Tourism) ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้อย่างต่อเนื่อง เทศกาลลอยกระทงถือเป็นประเพณีสำคัญของประเทศไทย ที่มีการสืบทอดมาอย่างยาวนาน และแพร่หลายไปในหลายภูมิภาคของประเทศ ประเพณีนี้จัดขึ้นในวันเพ็ญ

เดือนสิบสอง (ประมาณเดือนพฤศจิกายนของทุกปี) โดยมีจุดมุ่งหมายในการบูชาพระแม่คงคา เพื่อแสดงความกตัญญูต่อธรรมชาติ และเป็นการสะท้อนถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางน้ำ (วรรณา, 2566) ทั้งนี้ เทศกาลลอยกระทงยังสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยม ความเชื่อ และรากฐานทางวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตชาวไทยมาอย่างยาวนาน

การจัดกิจกรรมเทศกาลลอยกระทงในหลายพื้นที่ ยังเผชิญกับข้อจำกัดและปัญหาเชิงโครงสร้างหลายประการ เช่น การออกแบบกิจกรรมที่เน้นความบันเทิงเชิงพาณิชย์มากกว่าการสื่อสารคุณค่าทางวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง การขาดการเชื่อมโยงอัตลักษณ์ท้องถิ่นกับรูปแบบกิจกรรมอย่างเป็นระบบ การมีส่วนร่วมของชุมชนที่ยังไม่เต็มศักยภาพ ตลอดจนปัญหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ขยะจากกระทง และความแออัดของนักท่องเที่ยว ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในระยะยาว โดยบริบทความเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นประสบการณ์เชิงคุณค่า (Meaningful Experience) มากกว่าการท่องเที่ยวแบบดั้งเดิม รวมถึงการแข่งขันด้านซอฟต์แวร์ระหว่างประเทศที่ทวีความเข้มข้นมากขึ้น ล้วนเป็นความท้าทายสำคัญ ที่ทำให้การขับเคลื่อนประเพณีลอยกระทงในฐานะพลังซอฟต์แวร์จำเป็นต้องอาศัยแนวคิดเชิงนวัตกรรม การบูรณาการความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน ตลอดจนการบริหารจัดการเชิงนโยบายที่มีความเป็นเอกภาพและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น ในอีกมิติหนึ่ง เทศกาลลอยกระทงยังเป็นพลังขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว โดยเฉพาะจังหวัดที่มีชื่อเสียงด้านการจัดงาน เช่น สุโขทัย เชียงใหม่ และพระนครศรีอยุธยา ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติให้เข้ามาเยี่ยมชมและสัมผัสบรรยากาศงานประเพณี ส่งผลให้เกิดการสร้างรายได้แก่ชุมชนและท้องถิ่น ตลอดจนเป็นการเผยแพร่ภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรมของไทยสู่เวทีโลก (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2565)

อย่างไรก็ตาม แม้เทศกาลลอยกระทงจะมีคุณค่าทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจสูง แต่ก็มักถูกตั้งคำถามในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การเพิ่มปริมาณขยะในแม่น้ำลำคลองจากกระทง และการใช้วัสดุที่ไม่ย่อยสลายทางชีวภาพ ซึ่งกลายเป็นปัญหาสำคัญที่หน่วยงานรัฐและท้องถิ่นต้องร่วมกันแก้ไข โดยการรณรงค์ให้ใช้กระทงที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ เช่น ใบตอง กาบกล้วย หรือวัสดุที่ย่อยสลายได้ (อรทัย, 2565) จากบริบทและความสำคัญดังกล่าว แนวทางการขับเคลื่อนซอฟต์แวร์ด้านวัฒนธรรมประเพณีลอยกระทงเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรมีรูปแบบและกลไกอย่างไร ประเพณีลอยกระทงสามารถสร้างคุณค่าเชิงสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจให้แก่ชุมชนในระดับพื้นที่ได้มากน้อยเพียงใด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีบทบาทในการขับเคลื่อนอย่างไร เพื่อให้เกิดความยั่งยืนอย่างแท้จริง

## เนื้อเรื่อง

### 1. ด้านวัฒนธรรม ประเพณีไทย

ในปัจจุบัน เทศกาลลอยกระทงได้รับการพัฒนาให้เป็น เทศกาลท่องเที่ยวระดับชาติและนานาชาติ โดยจังหวัดต่าง ๆ เช่น สุโขทัย เชียงใหม่ อยุธยา และกรุงเทพมหานคร จัดกิจกรรมอย่าง

ยิ่งใหญ่ พร้อมแสง สีเสียง การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน การประกวดนางนพมาศ และกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม เช่น การทำกระทง การนุ่งผ้าไทย และการเรียนรู้พิธีกรรม ซึ่งช่วยสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าและส่งเสริมการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

เทศกาลลอยกระทงเป็นประเพณี อันสำคัญและงดงามของวัฒนธรรมไทยที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน โดยมีรากฐานจากความเชื่อทางศาสนา พุทธศาสนาและฮินดู ซึ่งสะท้อนถึงจิตวิญญาณของความกตัญญูความเคารพต่อธรรมชาติ และการสะเดาะเคราะห์ การลอยกระทงในคืนวันเพ็ญเดือน 12 ถือเป็นพิธีกรรมที่แสดงออกถึงการขอขมาแม่คงคา หรือพระแม่คงคา เทพีแห่งแม่น้ำ และการปล่อยสิ่งไม่ดีในชีวิตไปกับกระแส น้ำ กระทงที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ เช่น ใบตอง ดอกไม้ ชันตุน หรือดินเผา แสดงถึงภูมิปัญญาไทยและความผูกพันกับสิ่งแวดล้อมอย่างลึกซึ้ง ประเพณีนี้ยังเกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น การทอผ้า การประดิษฐ์กระทง การรำพื้นบ้าน และการจัดพิธีกรรมในชุมชน ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สร้างเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของความเป็นไทย การส่งเสริมเทศกาลลอยกระทง จึงไม่เพียงแต่เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม แต่ยังเป็นการขับเคลื่อนซอฟต์แวร์ที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวและยกระดับภาพลักษณ์ของประเทศไทยในระดับสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงวัฒนธรรม, 2565)

การท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลลอยกระทง ช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น สร้างรายได้ให้กับชุมชน ผู้ประกอบการรายย่อย และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยเฉพาะในด้านการบริการ ที่พัก อาหาร และของที่ระลึก อย่างไรก็ตาม การพัฒนาอย่างรวดเร็วอาจนำไปสู่ปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษทางน้ำจากการใช้กระทงที่ทำจากโฟมหรือพลาสติก รวมถึงการแออัดของผู้คนในพื้นที่ท่องเที่ยว ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริม “กระทงธรรมชาติ” ลดการใช้วัสดุที่ไม่ย่อยสลาย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดงานอย่างมีคุณภาพและรักษาอัตลักษณ์ท้องถิ่นไว้ (กิตติชัย วิเศษสวัสดิ์, 2565)

เทศกาลลอยกระทง จึงไม่เพียงแต่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ควรอนุรักษ์ แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนซอฟต์แวร์ของประเทศไทย ผ่านการสื่อสารคุณค่าของวัฒนธรรมไทยที่เน้นความงาม ความสงบ ความเคารพต่อธรรมชาติ และจิตวิญญาณของความกตัญญู ซึ่งสามารถสร้างภาพลักษณ์เชิงบวกและยกระดับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของไทยในเวทีนานาชาติได้อย่างยั่งยืน (Chumphon Provincial Governor's Office, 2020)

สรุป วัฒนธรรมและประเพณีไทย เป็นหัวใจสำคัญของอัตลักษณ์ชาติที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน สะท้อนถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ จิตวิญญาณ และภูมิปัญญาของคนในชาติ ผ่านพิธีกรรม งานประเพณี ศิลปะการแสดง ภาษา อาหาร และการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน ประเพณีสำคัญของไทย เช่น เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลลอยกระทง พิธีบวชพระ การทำบุญตักบาตร และงานแต่งงานแบบไทย ล้วนเป็นสื่อกลางที่ถ่ายทอดคุณค่าทางศาสนา ความกตัญญู ความสามัคคีในชุมชน และความเคารพต่อธรรมชาติ ซึ่งลึกซึ้งและมีความหมายต่อสังคมไทยมาโดยตลอด วัฒนธรรมไทยยังเป็นพลังอ่อน (Soft Power) ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและยกระดับภาพลักษณ์ของ

ประเทศไทยในเวทีนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นความนิยมในอาหารไทย ศิลปะการนวดไทย ละครเวที หรือการต้อนรับที่อบอุ่น (Thai Hospitality) ล้วนสร้างความประทับใจให้กับชาวต่างชาติและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมอย่างสันติ อย่างไรก็ตาม ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว วัฒนธรรมดั้งเดิมบางประการกำลังเผชิญกับความเสื่อมถอย ทั้งในแง่ของความเข้าใจและการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น ดังนั้น การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีไทยจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐที่ต้องมีนโยบายสนับสนุน การศึกษาและเผยแพร่วัฒนธรรม ภาคการศึกษาที่ต้องบูรณาการความรู้ด้านวัฒนธรรมในหลักสูตร และชุมชนท้องถิ่นที่ต้องมีบทบาทในการฟื้นฟูและถ่ายทอดประเพณีอย่างต่อเนื่อง การใช้สื่อดิจิทัลและแพลตฟอร์มออนไลน์ในการบอกเล่าเรื่องราวของวัฒนธรรมไทยก็เป็นกลยุทธ์สำคัญในการเข้าถึงเยาวชนและกลุ่มผู้ชมทั่วโลก การส่งเสริมวัฒนธรรมไม่ใช่เพียงการรักษาอดีต แต่คือการสร้างอนาคตที่ยั่งยืนด้วยคุณค่าที่ฝังรากลึกของความเป็นไทย

## 2. แนวทางการขับเคลื่อน Soft Power

ซอฟต์แวร์พาวเวอร์ (Soft Power) หมายถึง อำนาจเชิงอิทธิพลที่เกิดจากความน่าชื่นชม ความน่าดึงดูดใจ และค่านิยมของประเทศ ซึ่งไม่ได้อาศัยการบังคับหรือการใช้กำลัง แต่เกิดจากการยอมรับและชื่นชอบของผู้อื่นโดยสมัครใจประเทศไทยมีทรัพยากรทางวัฒนธรรมและสังคมที่มีศักยภาพสูงในการขับเคลื่อนซอฟต์แวร์พาวเวอร์ โดยเฉพาะผ่านการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นช่องทางที่นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสวิถีชีวิต วัฒนธรรม และจิตวิญญาณของความเป็นไทยได้โดยตรง (Nye, J. S., 2022)

แนวทางในการขับเคลื่อน Soft Power เป็นกระบวนการที่ต้องมีการวางแผนและดำเนินการอย่างรอบคอบ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ รวมถึงสร้างอิทธิพลทางวัฒนธรรมและความเชื่อที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาและผลักดัน Soft Power จะต้องเริ่มต้นจากการระบุแง่มุมที่โดดเด่นของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านวัฒนธรรม ประเพณี ศิลปะ อาหาร การท่องเที่ยว หรือความสามารถพิเศษเฉพาะตัวที่ดึงดูดความสนใจจากนานาชาติ หลังจากนั้นควรมีการวางกลยุทธ์ที่ชัดเจน เช่น การสนับสนุนผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ การปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการ รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์ในระดับสากลผ่านช่องทางต่าง ๆ อาทิ สื่อออนไลน์ กิจกรรมทางวัฒนธรรม หรือความร่วมมือในเชิงเศรษฐกิจและสังคม ยิ่งไปกว่านั้น การพัฒนา Soft Power ยังจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและเอกชน ด้วยการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม ทั้งเงินทุน บุคลากร และความรู้ความเข้าใจในวิธีการเจาะกลุ่มเป้าหมายให้ตรงจุด เมื่อทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะช่วยให้งานเป้าหมายของการสร้างอิทธิพลในระดับสากลเป็นไปได้ง่ายขึ้น และสามารถยกระดับสถานะของประเทศในเวทีโลกได้ในระยะยาว (Boonyo, N., 2022)

แนวทางการขับเคลื่อนซอฟต์แวร์พาวเวอร์ผ่านการท่องเที่ยวสามารถทำได้หลายมิติ (Nye, J., 2023)

ประการแรก คือ การพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) โดยเน้นการส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น เช่น เทศกาลสงกรานต์ที่เป็นที่รู้จักในระดับโลก หรือเทศกาลลอยกระทงที่สื่อถึงความงาม ความสงบ และการเคารพธรรมชาติ การจัดงานที่มีคุณภาพ พร้อมกิจกรรมที่ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม เช่น การทำกระทง การนวดไทย หรือการปรุงอาหารไทย ช่วยสร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำและส่งเสริมการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

ประการที่สอง คือ การสร้าง แปรนด์ประเทศ (Nation Branding) ผ่านสื่อดิจิทัลและสื่อ นานาชาติ เช่น การใช้แพลตฟอร์ม YouTube, Instagram, TikTok ในการเผยแพร่คอนเทนต์ที่แสดงถึงความงามของธรรมชาติ วิถีชีวิตชุมชน อาหารไทยที่ได้รับการยกย่องระดับโลก และความ เป็นมิตรของคนไทย ซึ่งช่วยสร้างภาพลักษณ์ของประเทศไทยในฐานะจุดหมายปลายทางที่ปลอดภัย น่าอยู่ และมีคุณค่าทางวัฒนธรรม

ประการที่สาม คือ การส่งเสริม การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น การสนับสนุนการใช้กระถางธรรมชาติ การลดขยะพลาสติก และการส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว จะช่วยรักษาเอกลักษณ์ และคุณภาพของประสบการณ์ท่องเที่ยวในระยะยาว

ทั้งนี้ การขับเคลื่อนซอฟต์แวร์ผ่านการท่องเที่ยว จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐที่ต้องกำหนดนโยบายและสนับสนุนงบประมาณ ภาคเอกชนที่พัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ และชุมชนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าบ้านและผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมอย่างแท้จริง

การท่องเที่ยว เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนซอฟต์แวร์ของประเทศไทย ด้วยศักยภาพในการแสดงออกถึงความงามของวัฒนธรรม ประเพณี อาหาร และจิตวิญญาณของความเป็นไทย การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การสร้างแบรนด์ประเทศผ่านสื่อดิจิทัล และการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยยกระดับภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเวทีนานาชาติ อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ รักษาอัตลักษณ์ และส่งเสริมความยั่งยืนในระยะยาว การท่องเที่ยวถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมและผลักดันการใช้ซอฟต์แวร์ให้เกิดผลลัพธ์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผ่านการนำเสนอการตลาดทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และเอกลักษณ์อันโดดเด่นของแต่ละประเทศที่ดึงดูดความสนใจจากผู้คนทั่วโลก การท่องเที่ยวไม่ได้เป็นเพียงการเคลื่อนที่ของผู้คนจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทในการสร้างความเข้าใจอันลึกซึ้งระหว่างวัฒนธรรมต่าง ๆ และช่วยให้เกิดการยอมรับความหลากหลาย ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวสามารถสร้างอิทธิพลเชิงบวกต่อความคิดเห็นของชาวต่างชาติที่มีต่อประเทศนั้น ๆ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการใช้ซอฟต์แวร์ในระดับระหว่างประเทศ

### 3. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเทศกาลลอยกระทง

การส่งเสริมการท่องเที่ยว ถือเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาศักยภาพด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจาก ทั้งในประเทศและ

ต่างประเทศให้เข้ามาเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวและวัฒนธรรมในพื้นที่ต่าง ๆ การดำเนินการในด้านนี้จำเป็นต้องพิจารณาหลากหลายปัจจัย เช่น การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่ตอบโจทย์ผู้มาเยือน และการให้ข้อมูลที่ครบถ้วน รวมถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่ช่วยสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว ทั้งนี้ยังต้องคำนึงถึงความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อชุมชนในพื้นที่ เพื่อให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างสมดุลและเกิดผลดีต่อทั้งภูมิภาคและประเทศในระยะยาว (Department of Cultural Promotion, 2019)

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการสัมผัส ศึกษา และเรียนรู้วิถีชีวิต ประเพณี ศิลปะ ภาษา ศาสนา และมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนหรือประเทศนั้น ๆ ซึ่งไม่เพียงแต่ให้ความรู้แก่ผู้เดินทาง แต่ยังช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น ประเทศไทยมีทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่หลากหลายและเข้มแข็ง ทั้งในด้านประเพณี เช่น เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลลอยกระทง พิธีบวชพระ รวมถึงศิลปวัฒนธรรม อาหารไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นจุดแข็งในการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก (Kornphetcharat, 2022) แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสามารถทำได้หลายด้าน

ประการแรก คือ การพัฒนา ผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวที่เน้นประสบการณ์ (Experience-based Tourism) เช่น การจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้การทำอาหารไทย การทำเครื่องปั้นดินเผา การทำอาหารไทย หรือการฝึกนวดแผนไทย ซึ่งสร้างความประทับใจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างลึกซึ้ง

ประการที่สอง คือ การส่งเสริม การท่องเที่ยวชุมชน (Community-Based Tourism) โดยสนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดการและให้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งไม่เพียงแต่กระจายรายได้สู่ชุมชน แต่ยังช่วยให้วัฒนธรรมท้องถิ่นได้รับการถ่ายทอดและรักษาไว้อย่างต่อเนื่อง

ประการที่สาม คือ การใช้ เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล ในการประชาสัมพันธ์ เช่น การสร้างคอนเทนต์วิดีโอ การถ่ายทอดสดงานประเพณี หรือการใช้แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียอย่าง YouTube, Instagram และ TikTok เพื่อเผยแพร่เรื่องราววัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จักในระดับสากล

โดยเทศกาลลอยกระทง เป็นประเพณีสำคัญของไทยที่จัดขึ้นในวันเพ็ญเดือนสิบสองของทุกปี มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงความกตัญญูต่อพระแม่คงคา และเป็นการขอขมาน้ำ การจัดงานลอยกระทงมีความสำคัญ ทั้งในเชิงวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ ให้เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมและสัมผัสเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเทศกาลลอยกระทง ควรดำเนินการในหลายด้าน ได้แก่ (Lopattananont, 2022)

1. การพัฒนาและอนุรักษ์วัฒนธรรม ควรคงไว้ซึ่งพิธีกรรมและประเพณีดั้งเดิม เช่น การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ขบวนแห่กระทง และการประกวดนางนพมาศ ควบคู่ไปกับการประยุกต์ใช้สอดคล้องกับวิถีชีวิตปัจจุบัน

2. การจัดการด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ ใช้สื่อออนไลน์และสื่อดั้งเดิมในการประชาสัมพันธ์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเน้นภาพลักษณ์ความงามของบรรยากาศยามค่ำคืน ความประณีตของกระทง และกิจกรรมเสริม เช่น ตลาดย้อนยุค

3. การกระจายกิจกรรมสู่ชุมชนท้องถิ่น สนับสนุนการจัดงานลอยกระทงในหลายพื้นที่ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก ส่งเสริมสินค้าชุมชน (OTOP) และบริการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

4. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) เช่น การจัดเวิร์กช็อปทำกระทงจากวัสดุธรรมชาติ การเล่าเรื่องราวประเพณีผ่านเทคโนโลยีเสมือนจริง (VR) เพื่อสร้างประสบการณ์เชิงลึกให้แก่นักท่องเที่ยว

5. การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการใช้กระทงจากวัสดุธรรมชาติที่ย่อยสลายได้ ลดปัญหาขยะและผลกระทบต่อระบบนิเวศน้ำ

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเทศกาลลอยกระทง จำเป็นต้องผสมผสานการอนุรักษ์ประเพณีดั้งเดิมกับการประยุกต์สมัยใหม่ เพื่อสร้างความน่าสนใจ ควบคู่ไปกับการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม อันจะทำให้เทศกาลนี้ คงคุณค่าและความนิยมในระยะยาว การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลลอยกระทง ถือเป็นโอกาสที่จะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น และสร้างความสนใจในวัฒนธรรมไทยให้กับนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยเทศกาลนี้มีเอกลักษณ์ที่สะท้อนถึงประเพณีและความเชื่อดั้งเดิม ที่เกี่ยวข้องกับ การขอขมาพระแม่คงคา รวมถึงการสร้างความเป็นชุมชนเพื่อให้เทศกาลลอยกระทง ดึงดูดนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น การจัดกิจกรรมควรเน้นความหลากหลายและเติมเต็มประสบการณ์ที่น่าประทับใจ เช่น การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ชิมอาหารไทยดั้งเดิม และเพิ่มกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับครอบครัว นอกจากนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์ที่ครอบคลุมผ่านช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ใช้ในการจัดงานยังมีผลสำคัญ เช่น การปรับปรุงพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก รวมถึงการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมการใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อธรรมชาติสำหรับกระทง สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเฉพาะกิจ แต่ยังแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยอีกด้วย

## สรุป

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนซอฟต์แวร์ด้านวัฒนธรรมประเพณีไทย โดยใช้เทศกาลลอยกระทง เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เสริมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศ และยกระดับเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนในระดับพื้นที่ ทั้งนี้ การวิจัยมุ่งวิเคราะห์บทบาทของประเพณีลอยกระทงในฐานะทุนทางวัฒนธรรม ปัญหาและอุปสรรคของการขับเคลื่อนในบริบทปัจจุบัน ตลอดจนเสนอแนวทางเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ผลการศึกษาพบว่า ประเพณีลอยกระทงมีศักยภาพสูงในการเป็นเครื่องมือซอฟต์แวร์ของไทย เนื่องจากมีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น สะท้อนคุณค่าทางสังคม ความเชื่อ วิถีชีวิต และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ สามารถสร้างแรงดึงดูดต่อนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้อย่างต่อเนื่อง โดยนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับบรรยากาศทางวัฒนธรรม ความงดงามของพิธีกรรม และกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมกับชุมชนอย่างแท้จริง

ในด้านการดำเนินงานของพื้นที่ พบว่า ยังมีข้อจำกัดที่สำคัญ ได้แก่ การจัดกิจกรรมที่เน้นเชิงพาณิชย์และความบันเทิงมากกว่าการสื่อสารคุณค่าทางวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง การขาดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชนอย่างเป็นระบบ การกระจายรายได้สู่ชุมชนที่ยังไม่ทั่วถึง รวมถึงปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากขยะกระทง ความแออัด และการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวที่ยังไม่สอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

แนวทางการขับเคลื่อนซอฟต์แวร์ด้านประเพณีลอยกระทง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ควรดำเนินการใน 4 มิติสำคัญ ได้แก่ (1) การพัฒนาเนื้อหากิจกรรมบนฐานอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อสร้างประสบการณ์เชิงคุณค่าแก่ผู้มาเยือน (2) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน และการรับประโยชน์ทางเศรษฐกิจ (3) การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และเครือข่ายทางสังคมอย่างเป็นระบบ และ (4) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสร้างสรรค์ในการประชาสัมพันธ์และสร้างมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว

กล่าวโดยสรุป การขับเคลื่อนซอฟต์แวร์ผ่านประเพณีลอยกระทง มิได้เป็นเพียงการจัดกิจกรรมเชิงเทศกาลเท่านั้น หากแต่เป็นกระบวนการพัฒนาทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่ต้องอาศัยการบริหารจัดการเชิงบูรณาการและวิสัยทัศน์เชิงนโยบายที่ชัดเจน เพื่อให้ประเพณีลอยกระทงสามารถเป็นพลังขับเคลื่อนการท่องเที่ยวไทยสู่ความยั่งยืนในระยะยาวอย่างแท้จริง

## องค์ความรู้ใหม่

การศึกษารุ่นนี้ ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่มีคุณค่าเชิงวิชาการและเชิงนโยบายเกี่ยวกับการขับเคลื่อนซอฟต์แวร์ด้านวัฒนธรรมประเพณีไทยผ่านเทศกาลลอยกระทง สรุปได้ดังนี้

1. การยกระดับประเพณีลอยกระทงจากพิธีกรรมท้องถิ่น สู่กลไกเชิงยุทธศาสตร์ของซอฟต์แวร์ประเพณีลอยกระทงไม่ได้เป็นเพียงกิจกรรมเชิงประเพณีหรือเทศกาลท่องเที่ยวทั่วไป หากแต่สามารถพัฒนาเป็นกลไกเชิงยุทธศาสตร์ของซอฟต์แวร์ที่เชื่อมโยงมิติทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นมุมมองใหม่ที่ช่วยขยายกรอบแนวคิดการใช้ทุนทางวัฒนธรรมของไทยในระดับนโยบาย

2. รูปแบบการขับเคลื่อนซอฟต์แวร์บนฐานอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ (Area-based Soft Power) การขับเคลื่อนซอฟต์แวร์ผ่านลอยกระทง จะเกิดพลังอย่างแท้จริงเมื่อยึดโยงกับ อัตลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ ไม่ใช่การจัดงานตามรูปแบบเดียวกันทั่วประเทศ องค์ความรู้นี้สะท้อน

แนวคิดใหม่ของการพัฒนาซอฟต์แวร์พื้นฐานพื้นที่ที่สอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

3. บทบาทของชุมชนในฐานะผู้สร้างคุณค่า ไม่ใช่เพียงผู้เข้าร่วมกิจกรรม ชุมชนไม่ควรถูกมองเป็นเพียงผู้มีส่วนร่วมในเชิงกิจกรรม แต่ควรถูกยกระดับเป็นผู้สร้างคุณค่าทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ (Value Creator) ผ่านการออกแบบกิจกรรม การถ่ายทอดภูมิปัญญา การผลิตสินค้าทางวัฒนธรรม และการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

4. การเชื่อมโยงซอฟต์แวร์กับการท่องเที่ยวเชิงความหมาย (Meaningful & Experiential Tourism) นักท่องเที่ยวในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับประสบการณ์เชิงความหมายมากกว่าการท่องเที่ยวเชิงกิจกรรมเพียงอย่างเดียว องค์ความรู้ใหม่นี้สะท้อนแนวทางการพัฒนาอภีระทางในฐานะพื้นที่การเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่สร้างคุณค่าทางจิตใจ สังคม และอัตลักษณ์ร่วมควบคู่กับรายได้ทางเศรษฐกิจ

5. การเชื่อมโยงซอฟต์แวร์กับแนวคิดความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม การพัฒนาอภีระทางในฐานะซอฟต์แวร์สีเขียวที่บูรณาการประเพณีกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ลดขยะ สร้างจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และสนับสนุนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

## เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงวัฒนธรรม. (2565). *รายงานผลการส่งเสริมประเพณีลอยกระทงเพื่อการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมวัฒนธรรม.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2565). *เทศกาลประเพณีไทยและการส่งเสริมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กิตติชัย วิเศษสวัสดิ์. (2565). *การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพวรรณ ศรีสวัสดิ์. (2563). บทบาทของเทศกาลลอยกระทงต่อความสัมพันธ์ชุมชน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 27(2), 45–60.
- ประยูร ปิ่นทอง. (2565). ประวัติและความเป็นมาของเทศกาลลอยกระทง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 7(2), 89-102.
- วรรณภา เกษมสุข. (2566). *ความเชื่อและค่านิยมในเทศกาลลอยกระทง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2566). *สถิตินักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลลอยกระทงปี 2566*. กรุงเทพฯ: สทท.
- อรทัย ขจรศักดิ์. (2565). การจัดการสิ่งแวดล้อมกับเทศกาลลอยกระทง: แนวทางเพื่อความยั่งยืน. *วารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา*, 12(1), 89–105.

- Boonyo, N. (2022). Thailand's Soft Power? Meaning, Reality and Dreams. Retrieved April 20, 2022, from <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/999871>
- Chumphon Provincial Governor's Office. (2020). *Information for Tourists*. Chumphon: Chumphon Provincial Office.
- Department of Cultural Promotion. (2019). *Southern Cultural Heritage*. Bangkok: Agricultural Cooperative Assembly Printing House of Thailand.
- Kornphetcharat, K. (2022). The Thai Government and Pushing for Local Soft Power When It Has to Formally 'Build' The System Is Not Because of 'Luck'. Retrieved August 5, 2022, from <https://thestandard.co/thai-gov-and-local-soft-power/>
- Lopattananont, T. (2022). Pointing Out the Future of Thai Soft Power. Should Fix Weaknesses and Develop Urgently to Enter the Global Market. Retrieved November 21, 2022, from <https://www.springnews.co.th/digital-tech/technology/832285>
- Nye, J. (2023). Soft power: the origins and political progress of a concept. *Palgrave communications*, 3(1), 1-3.
- Nye, J. S. (2022). *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. New York: PublicAffairs.
- UNESCO. (2023). Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage. Retrieved August 5, 2022, from <https://ich.unesco.org>